

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ІННОВАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Загальновідомо, що успішність господарської діяльності підприємства залежить від багатьох факторів: забезпеченості основним та оборотним капіталом та ефективності управління ним; відповідності організаційної структури управління зовнішнім реаліям ринку та внутрішнім потребам фірми; ефективного формування та використання кадрового потенціалу; можливості доступу до інформації та здатності швидко адаптуватися до нових умов; кваліфікації управлінського персоналу; інноваційної спроможності та інвестиційних можливостей підприємства. Не потребує доведення також факт, що не завжди на конкурентному ринку має перевагу той суб'єкт господарювання, який володіє більшим обсягом ресурсів. Сьогодні надзвичайно важливим є здатність підприємства «випереджати час», тобто вміти передбачити майбутні потреби ринку та спрямувати свої зусилля на їх задоволення. Це досягається постійним моніторингом зовнішнього середовища, керованого розвитку усіх складових потенціалу підприємства, збереження і посилення здобутих конкурентних переваг та створення нових, в першу чергу, за рахунок розробки перспективних напрямів діяльності.

Дослідженням різних аспектів інноваційної стратегії підприємства присвячені праці таких науковців як Р. А. Фатхутдінов, О. В. Бондар, Т. Г. Дудар, Н. В. Краснокутська, С. А. Агарков, Є. С. Кузнецова, М. О. Грязнова, В. М. Аньшин, В. А. Колоколов, А. А. Дагаєв, Л. Г. Кудінов, Р. Е. Джонсон, Дж. Д. Бейт та інших.

Інноваційну стратегію підприємства можна визначити як цілеспрямоване використання інноваційного потенціалу підприємства для створення продукції, товарів чи пакету послуг для задоволення змінних потреб клієнтів таким чином, щоб забезпечити конкурентну перевагу на ринку, а також визначення перспективних ділових можливостей, для забезпечення зростання вартості підприємства.

Розглянути основні характеристики інноваційної стратегії підприємства можна за допомогою табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Основні характеристики інноваційної стратегії підприємства

№ п/п	Ознака	Характеристика
1	2	3
1.	Загальна мета	використання та розвиток потенціалу підприємства
2.	Необхідність формування	викликана динамічними умовами зовнішнього середовища, невизначеністю та ризикованістю господарської діяльності підприємства
3.	Чинники виникнення	зовнішні (зниження інтересу до існуючої продукції; диспропорція в об'ємах пропозиції та попиту; поява нових конкурентних сил на ринку; поява продукту-аналога чи вдосконаленого продукту конкурента; зміна суспільних чи правових вимог до продукції та ін.); внутрішні (переосмислення орієнтирів діяльності; зміна вектору розвитку підприємства; застосування нової технології виробництва; орієнтованість на нові ринки збуту; зміна концепції управління тощо)
4.	Очікуваний результат	кількісний (зростання продаж, збільшення частки ринку, підвищення показників рентабельності, вдосконалення структури капіталу тощо) та якісний (поліпшення сервісного обслуговування клієнтів, покращення іміджу компанії, удосконалення чи розробка нового методу управління підприємством, освоєння нових ринків збуту чи каналів розподілу, покращення якості продукції тощо)

Продовження табл. 1.1

1	2	3
5.	Спрямованість	внутрішня (оптимальний розподіл та ефективне використання наявних ресурсів підприємства); зовнішня (своєчасна адаптація до зміни факторів зовнішнього середовища, забезпечення успішної діяльності підприємства в невизначених умовах, формування конкурентних переваг на ринку)
6.	Напрями	проектування, розробка та виробництво нового виду продукції,

		технології, послуги; впровадження нової організаційної структури; використання у виробничому процесі нетрадиційних видів ресурсів або нових методів використання існуючих ресурсів; пошук нових каналів збуту продукції; застосування нових моделей управління; створення портфелю «нових ділових можливостей»
7.	Орієнтованість	на конкретну стратегічну зону господарювання
8.	Аспекти, які враховують при формуванні інноваційної стратегії підприємства	оцінка поточного стану діяльності підприємства та перспектив на майбутнє; визначення зв'язків підприємства з зовнішнім середовищем (конкуренти, покупці, партнери); аналіз внутрішнього середовища фірми, оцінка корпоративної структури; встановлення діючої бізнес-стратегії та орієнтирів оперативної діяльності.
9.	Основа для розробки стратегії	інноваційний потенціал підприємства
10.	Чинники успіху	відповідність загальній місії та стратегії підприємства; можливість практичної реалізації; інвестиційна спроможність підприємства; перспективність; орієнтованість на ринок та споживача; висока імовірність посилення конкурентного положення на ринку чи отримання довгострокової конкурентної переваги підприємством внаслідок реалізації стратегії; врахування сьогоднішніх тенденцій розвитку ринку для прогнозування майбутньої ситуації.
11.	Переваги	забезпечує поступовий, але постійний розвиток підприємства в ринкових умовах; спрямована на формування стабільних конкурентних переваг; дозволяє враховувати майбутні загрози та можливості, що є привабливими для підприємства; спрямовує внутрішні ресурси підприємства на постійний пошук нових напрямів діяльності; знижує ризик виникнення неочікуваних ситуацій; забезпечує конкурентну перевагу на ринку внаслідок формування ефективної бізнес-стратегії, недосяжної конкурентам.
12.	Можливі складнощі в управлінні	неможливість точного визначення кінцевого результату та його результативності для підприємства; значна затрата фінансових та трудових ресурсів; потреба в узгодженості рішень різних сфер стратегічного управління; інноваційна стратегія підприємства неминуче зачіпає всі діючі складові системи, виникає потреба у їх редагуванні, зміні або повній перебудові; неможливість точного передбачення майбутнього.

Таким чином, було визначено суть та ключові характеристики інноваційної стратегії підприємства, які мають бути враховані при її розробці для успішної реалізації в майбутньому. Значення інноваційної стратегії в сучасних умовах визначається змінними умовами зовнішнього середовища та потребою у високому рівні гнучкості та адаптаційності до них. На відміну від інших функціональних стратегій підприємства саме інноваційна стратегія дозволяє не тільки забезпечувати ефективне використання поточних ресурсів, а й здійснювати пошук нових ділових можливостей для подальшого розвитку підприємства, а в окремих випадках – навіть створення таких ділових можливостей.